

شماره رای: ۳۶/د/۹۰/۱۱/۲۵۷

تاریخ صدور رای داوری: ۱۳۹۰/۱۲/۸

رجوع به داور بعد از بروز اختلاف طی قرارنامه داوری؛ صلاحیت؛ نمونه رای داوری؛ اصل نسبی بودن قراردادها؛ اصل برائت؛ تعهد به نفع شخص ثالث؛ اصل غیر تشریفاتی بودن رسیدگی های داوری؛ اصل بر تساوی طرفین در تاریخ هزینه ها است؛ قاعده البینه علی المدعی.

خواهان: شرکت کشتیرانی

خوانده: شرکت صف

خواسته: مطالبه ۱۷۶۱۴/۴۵ دلار امریکا، آزاد سازی سپرده بیمه و حسن انجام کار، الزام به تسلیم مفاصا حساب مالیاتی به مبلغ ۸۰۰۵ دلار آمریکا، مطالبه ۱۸۷۰ دلار بابت بکارگیری یک نفر پرسنل تبعه هندوستان

مرجع رسیدگی: داوری در اجرای قانون اساسنامه مرکز داوری اتاق بازرگانی صنایع و معادن ایران (مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۱۴)

داور: دکتر حمیدرضا اصلانی

کلید واژه ها:

گردش کار

۱- خواهان طی دادخواست، مورخ ۱۳۹۰/۶/۲۱ خطاب به مرکز داوری اتاق بازرگانی ایران اعلام کرده که خوانده طی چهار فقره قرارداد به شرح مضبوط در پرونده خدمات پیمانکاری پروژه های خود را به خواهان واگذار کرده که نهایتاً بابت خدمات موضوع این قراردادها مبلغ ۱۷۶۱۴/۴۵ دلار آمریکا بدهکار است که البته این امر غیر از سپرده حسن انجام کار و بیمه تامین

اجتماعی است و از تادیه این وجوه خودداری نموده است لذا تقاضای رسیدگی و صدور حکم به محکومیت خواننده را به تادیه این وجوه دارد. خواننده پاسخ کتبی مستقلی به این نامه نداده است.

۲- متعاقباً خواهان طی دادخواست دیگری که به تاریخ ۱۳۹۰/۶/۲۹ علیه خواننده تقدیم نموده است تقاضای محکومیت خواننده به تسلیم فیش های واریز مالیات تکلیفی به مبلغ ۸۰۰۵ دلار امریکا بابت پنج فقره قرارداد منعقد با خواننده را درخواست نموده است. این دادخواست نیز به خواننده ابلاغ شد که در پاسخ خواننده اعلام نمود که قراردادهای مورد استناد خواهان مربوط به پروژه های شرکت پترو است و شرکت مزبور صورت وضعیت های این قراردادها را پرداخت می نموده است لذا خواهان باید به شرکت مزبور مراجعه کند. مضافاً اینکه واریز مالیات تکلیفی اصولاً تکلیف قانونی است که قانون مستقیماً بر عهده کارفرما گذارده و در صورت قصور یا تقصیر کارفرما جریمه به وی تحمیل خواهد شد لذا موجبی برای مطالبه این فیش ها از سوی پیمانکار وجود ندارد و این رابطه میان اداره مالیات و کارفرما است لذا دعوا قابل رسیدگی نیست.

۳- در پاسخ، خواهان ضمن تکذیب ادعای خواننده که طرف قرارداد شرکت پترو است به متن قرارداد استناد نمود که صریحاً شرکت خواننده را طرف قرارداد معرفی می نماید و تقاضای رسیدگی ماهیتی کرد.

۴- متعاقباً دبیر کل مرکز داورى اینجانب دکتر حمیدرضا اصلانی را به عنوان داور پرونده طی نامه شماره ۳۶/د/۹۰/۱۱/۹۹۷ مورخ ۱۳۹۰/۸/۷ تعیین و به طرفین اعلام نمودند و از ایشان دعوت کردند تا اگر جهات رد یا جرح به اینجانب دارند، اعلام کنند که هیچیک از طرفین ایراد یا اعتراض یا جهات جرح به سمت اینجانب بعنوان داور منتخب مطرح نکردند. در تاریخ ۱۳۹۰/۸/۲۵ داور قبولی خود را اعلام نمود و قرارنامه داورى به تاریخ ۱۳۹۰/۹/۱۲ بین طرفین امضا گردید و طرفین صریحاً صلاحیت مرکز داورى و نیز صلاحیت اینجانب بعنوان داور منفرد را قبول کردند.

۵- در تاریخ ۱۳۹۰/۹/۱۲ جلسه رسیدگی به پرونده با حضور داور و نمایندگان طرفین برگزار گردید. در این جلسه خواهان بر خواسته های قبلی اصرار و تاکید نمود. اهم دفاعیات خواننده به شرح زیر است:

بخش عمده ای از مالیات را شرکت پترو که کارفرمای اصلی بوده است کسر کرده و لذا این شرکت قادر به تسلیم فیش مالیاتی که کسر نکرده است نیست. کسر مالیات و واریز آن به حساب دولت تکلیفی است که مستقیماً بین اداره مالیات و کارفرما برقرار است و خواهان ذینفع این ادعا نیست هرچند ممکن است به صورت غیر مستقیم از آن سود ببرد. در خصوص مطالبه مبلغ ۱۷۶۱۴/۴۵ دلار آمریکا نیز فقط آن بخش از این طلب که مربوط به قراردادهای فی مابین خواهان و خواننده است (نه قراردادی که کارفرمتهی آن کنسرسیوم متشکل از صدرا و صف بود هاست توضیح اینکه بنا به ادعای خواننده، شرکت صف فقط یکی از اعضای کنسرسیوم است) قبول است. پروژه به صورت AT COST به این شرکت و صدرا واگذار شده بود و هر پولی را که

گرفته ایم به پیمانکار پرداخته ایم. برخی از قراردادهای استنادی خواهان به امضای صاحبان امضای مجاز شرکت صف نرسیده است. مرکز داوری در خصوص قراردادهایی که فاقد شرط داوری مرکز باشد صلاحیت رسیدگی ندارد.

۶- خواننده اعلام نمود که موضوع عدم امضا توسط صاحبان امضای مجاز خواننده را قبول ندارد زیرا این قراردادها را همین شرکت (خواننده) اجرا کرده و فقط بخش های اخیر پرداخت ها با مشکل مواجه شده است لذا خواننده قراردادها را قبول و سپس اجرا کرده است.

۷- مرکز طی نامه مورخ ۱۳۹۰/۹/۳۰ از خواننده درخواست کرد که ادله مثبت و وجود کنسرسیوم و انتقال تعهدات قراردادی خواننده به کنسرسیوم را ارائه کند که پاسخ خواننده طی نامه شماره ۱۳۹۰/۱۰/۶ واصل و به خواهان ابلاغ شد. خواهان در پاسخ ضمن تکذیب ادعاهای خواننده اعلام نمود که قرارداد صریحا بین طرفین حاضر امضا شده و برای ایشان لازم الاتباع است و روابط شخصی خواننده با دیگران ربطی به قراردادهای موضوع این دعوا را ندارد. اسناد تقدیمی خواننده نیز هیچیک نشان از انتقال تعهدات به شرکت دیگر ندارد و صرفا تمديد قرارداد را نشان می دهد.

۸- متعاقبا در تاریخ ۱۳۹۰/۱۱/۲۶ طرفین دعوت شدند و جلسه رسیدگی دیگری با حضور داور برگزار گردید. در این جلسه خواننده بخش اول خواسته خواهان به مطالبه مبلغ ۱۷۶۱۴/۴۵ دلار آمریکا را صریحا قبول کرد البته اعلام کرد که با توجه به پرداخت های قبلی مانده این طلب فعلا ۱۲۶۱۴/۴۵ دلار است بعلاوه مطابق عرف قراردادهای پیمانکاری و قانون، تسویه حساب با پیمانکار منوط به ارائه مفاسد حساب تامین اجتماعی است. خواننده در پاسخ به خواسته دیگر خواهان یعنی الزام خواننده به تسلیم مفاسد حساب مالیاتی به مبلغ ۵۰۰۸ دلار آمریکا بر دفاعیات قبلی تاکید نمود و دعوا را قابل رسیدگی و استماع ندانست.

۹- خواهان مبلغ ۱۲۶۱۴/۴۵ دلار بعنوان مانده طلب خواننده قبول کرد. ضمنا اعلام کرد مبلغ ۱۸۷۰ دلار بابت بکارگیری یک نفر پرسنل تبعه هندوستان نیز علاوه بر مبالغ فوق از خواننده طلبکار است که تقاضای محکومیت خواننده در این بخش را دارد. این ادعای خواهان را خواننده نپذیرفت.

۱۰- نیز خواننده اعلام نمود به محض ارائه مفاسد حساب تامین اجتماعی و تائید حسن انجام کار به تکلیف قانونی خود در آزادسازی سپرده حسن انجام کار عمل خواهد نمود. مقرر شد خواهان ظرف مدت یک هفته صورتجلسه تحویل قطعی را به منظور اتخاذ تصمیم در خصوص آزادسازی سپرده حسن انجام کار ارائه نماید که تا کنون ارائه ننموده است.

اینک داور پس از تشکیل جلسه رسیدگی و استماع اظهارات طرفین و همچنین با بررسی دقیق محتویات پرونده بخصوص لوایح طرفین، ختم رسیدگی را اعلام و با استعانت از خداوند قادر متعال به شرح ذیل انشاء رای می نماید.

رای داور

در دعوی شرکت کشتیرانی به طرفیت شرکت صف به خواسته ۱۷۶۱۴/۴۵ دلار امریکا، آزادسازی سپرده بیمه و حسن انجام کار و نیز الزام به تسلیم مفاصا حساب مالیاتی به مبلغ ۸۰۰۵ دلار آمریکا؛

الف) صلاحیت

نظر به اینکه صر نظر از وجود شرط داوری مفید صلاحیت مرکز در برخی از قراردادهای استنادی و فقدان شرط داوری در برخی دیگر از این قراردادها، طرفین با تمضای قراردنامه داوری مورخ ۱۳۹۰/۹/۱۲ صریحا بر صلاحیت مرکز و نیز شخص داور تراضی نموده اند لذا صلاحیت داور و مرکز داوری در رسیدگی به دعوی حاضر محرز و مدلل است؛

ب) در خصوص خواسته مطالبه مبلغ ۱۷۶۱۴/۴۵ دلار امریکا

نظر به اینکه قطع نظر از ادعای اولیه مطروحه خواهان مطالبه مبلغ ۱۷۶۱۴/۴۵ دلار امریکا (محور نخست خواسته های خواهان) طرفین در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۲۶ باتفاق اقرار کردند که با توجه به پرداخت های قبلی خواننده به خواهان، باقی مانده این طلب فعلا ۱۲۶۱۴/۴۵ دلار است لذا به نظر داور خواسته خواهان در این بخش به مبلغ مذکور مدلل و محرز است، النهایه دفاع خواننده مطابق عرف قراردادهای پیمانکاری، تسویه حساب با پیمانکار منوط به ارائه مفاصا حساب تامین اجتماعی است نیز وارد تشخیص داده می شود لذا داور حکم به محکومیت خواننده به تادیه مبلغ ۱۲۶۱۴/۴۵ دلار در حق خواهان در قبال ارائه مفاصا حساب تامین اجتماعی از جانب خواهان صادر و اعلام می نماید.

ج) در خصوص خواسته آزادسازی سپرده بیمه و حسن انجام کار

قطع نظر از اینکه خواهان خواسته خود را در این بخش منجزا و به نحو معین اعلام ننموده و حتی اسناد مثبت این ادعا را ارائه ننموده است که موید مبلغ دقیق کسر شده باشد و داور اصولا نمی داند که برای چه مبلغی و بر اساس چه اسنادی باید به دعوا رسیدگی کند و از تحصیل دلیل برای طرفین ممنوع است، مع الوصف بر اساس غیر تشریفات بودن رسیدگی های داوری خواسته خواهان را قابل استماع می داند؛

نظر به اینکه در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۲۶ خواننده ضمن قبول این ادعای خواهان مدعی شد که آزاد سازی این سپرده ها منوط به ارائه مفاصا حساب تامین اجتماعی و تایید حسن انجام کار است و خواننده نیز ضمن موافقت با این ادعای خواهان اعلام کرد که ظرف یک هفته صورت جلسه تحویل قطعی پروژه را ارائه خواهد نمود لیکن علیرغم مضمی مدت مزبور و نیز مکاتبه جداگانه مرکز با خواهان در این خصوص خواهان به این تکلیف خود عمل ننموده است و چون پذیرش ادعای خواهان در این بخش

مشروط و متوقف بر ارائه اسنادی بوده که آن را ارائه نموده است، فلذا بر اساس قاعده شرطیت این ادعا مردود بوده و حکم به رد ادعای خواهان در این قسمت صادر و اعلام می گردد. این حکم مانع از طرح مجدد ادعا پس از تحصیل اسناد لازم نیست.

د) در خصوص خواسته الزام خواننده به تسلیم مفاصا حساب مالیاتی به مبلغ ۸۰۰۵ دلار امریکا

نظر به اینکه صرف نظر از قصور خواهان در ارائه اسناد مثبتة تعلق همین مبلغ بعنوان مالیات قراردادهای موضوع دعوا، خواننده در هیچ مرحله ای ادعای خواهان را از حیث مبلغ مالیات متعلقه انکار نکرده است بلکه صرفاً مدعی عدم امکان رسیدگی به چنین دعوایی به دلایل شکلی شده است و از این نحوه دفاع خواننده می توان اقرار ضمنی وی به صحت مبلغ مورد ادعای خواهان را استنباط کرد هر چند دفاعیات خواننده در این بخش از خواسته را باید داور ارزیابی کند؛

نظر به اینکه ادعای خواننده "چون پرداخت کننده وجوه ناشی از قراردادهای موضوع دعوی حاضر بر عهده شرکت دیگری بوده است مآلاً شرکت خواننده مسئولیتی در خصوص واریز مالیات تکلیفی و ارائه فیش مالیاتی ندارد" (نقل به مضمون) مردود است زیرا بر اساس اصل نسبی بودن قراردادها و ماده ۲۱۹ قانون مدنی تعهدات ناشی از عقد برای طرفهای همان عقد ایجاد الزام می نماید و ایفای بخشی از تعهد (دین) از جانب غیر مدیون موجب نمی شود که سایر بخش های تعهد نیز بر عهده ثالث غیر مدیون بار شود زیرا نسبت به شخص ثالث مزبور، مستنداً به ماده ۱۹۷ قانون آئین دادرسی مدنی اصل برائت ذمه جاری است و در نقطه مقابل، به موجب ماده ۲۲۰ قانون مدنی لوازم و فروع عرفی تعهد نیز همچون اصل تعهد بر عهده متعهدعلیه (در اینجا خواننده) است، لذا چون تکلیف تادیه وجه و کسر مالیات و ارائه اسناد مثبتة آن جزء تکالیف قراردادی یک طرف است، متعهد مزبور نمی تواند به این استناد که شخص ثالثی پرداخت وجه را انجام داده است از ایفای تعهد ثانوی (کسر مالیات و ارائه اسناد آن) نیز معاف شود؛

نظر به اینکه دفاع خواننده "کسر و واریز مالیات جزء تکالیف کارفرما است که ضمانت اجرای آن (تعلق جریمه) را مستقیماً مقنن وضع کرده است و لذا ذینفع این دعوا سازمان امور مالیاتی است و نه خواهان حاضر" (نقل به مضمون) مردود است زیرا اولاً کارفرما به نیابت از پیمانکار مکلف به کسر مالیات و واریز آن شده است و در واقع قانونگذار برای تسهیل ترتیبات اداری و تحصیل مالیات این تکلیف را بر عهده کارفرما نهاده است و به همین علت هم مبالغ مالیات همواره جزء دریافتی های کل پیمانکار است و به مبلغ قرارداد افزوده نمی شود لذا عنصر ذینفع بودن برای خواهان حاضر محرز است، ثانیاً صرف نظر از استدلال فوق، به هر حال ادای تکلیف از سوی هر متعهدی (نظیر خواننده حاضر) به نفع هر متعهدلهی (نظیر سازمان امور مالیاتی) ممکن است ذینفع ثالثی داشته باشد و این میزان نفع متصوره برای اشخاص ثالث کافی برای اقامه دعوا است و این معنا از وحدت ملاک تعهد به نفع ثالث نیز استنباط می شود لذا ادعای خواهان در این قسمت وارد تشخیص داده می شود و مستنداً به مواد ۲۲۰ قانون مدنی

و ۱۹۸ قانون آئین دادرسی مدنی حکم به محکومیت خواننده به واریز مالیات تکلیفی به حساب سازمان امور مالیاتی به مبلغ ۸۰۰۵ دلار (یا معادل آن مطابق قانون) و الزام خواننده به ارائه فیش های مالیاتی مربوطه به خواهان صادر و اعلام می گردد.

۵) خواسته مطالبه ۱۸۷۰ دلار بابت بکارگیری یک نفر پرسنل تبعه هندوستان

ادعای خواهان به مطالبه ۱۸۷۰ دلار بابت بکارگیری یک نفر پرسنل تبعه هندوستان علاوه بر مبالغ فوق نیز صرف نظر از اینکه خواهان این ادعا را در جلسه آخر رسیدگی مطرح کرده است فلذا داور تنها باستناد اصل غیر تشریفاتی بودن رسیدگی های داوری و مفاد ماده ۴۷۷ قانون آئین دادرسی مدنی و نیز عدم ایراد شکلی از سوی خواننده و ارائه دفاع ماهیتی از سوی مشارالیه، خود را مجاز به رسیدگی به این بخش از ادعا می داند والا رسیدگی به این بخش از دعوای خواهان نیازمند طرح دعوای علیحده می بود، با توجه به اینکه خواهان دلیلی که مثبت این ادعا باشد ارائه ننموده و خواننده نیز آن را تکذیب کرده است لذا مستندا به ماده ۱۹۷ قانون آئین دادرسی مدنی و قاعده البینه علی المدعی، ادعای خواهان در این قسمت مردود است و حکم به بیحقی خواهان در این بخش از خواسته صادر و اعلام می گردد.

در مورد هزینه های داوری نیز صرف نظر از اینکه به موجب ماده ۴۹۷ قانون آئین دادرسی مدنی اصل بر تساوی طرفین در تادیه سهم خود از این هزینه ها است که مطابق جدول هزینه های اداری و داوری این مرکز قابل محاسبه و مطالبه است، نظر به اینکه ادعایی از سوی خواهان در این خصوص مطرح نشده است لذا داور تکلیفی ندارد.

رای صادره قطعی و پس از ابلاغ مطابق مقررات قانون آئین دادرسی مدنی لازم الاجراست.

داور پرونده

دکتر حمیدرضا اصلانی

منبع: کتاب گزیده آرای مرکز داوری اتاق ایران جلد دوم ۱۳۸۸-۱۳۹۰ - چاپ ۱۳۹۳ نشر موسسه مطالعات و پژوهش های حقوقی شهر دانش